

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

22 oktober 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET BEROEPSPROCEDURE TEGEN BESLISSINGEN VFSIPH

DEONTOLOGISCHE CODE VLAAMSE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS INZAKE DIENSTVER-
LENING

Inhoud

Nr. 8

Woensdag 22 oktober 1997
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Samenstelling van een commissie	
Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden	1
Voorstel van decreet van de heer Guy Swennen houdende regeling van de beroepsprocedure tegen de beslissingen genomen door het Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap – 687 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	1
Sprekers : de heren Guy Swennen en Bart Vandendriessche	
Artikelsgewijze bespreking	2
Deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking	
Algemene bespreking	2
Sprekers : de heer Tuur Van Wallendael, verslaggever, mevrouw Mieke Van Hecke, de heren André Denys, Filip Dewinter, Carl Decaluwé, Ward Beysen, Jan Penris, Gilbert Bossuyt, Marc Olivier, Johan De Roo, Jos Geysels en Paul Van Grembergen	
Artikelsgewijze bespreking	15
Regeling van de werkzaamheden	21

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.10 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jaak Gabriels, Michiel Vandenbussche, Emiel Verrijken, Francis Vermeiren : gezondheidsredenen ;

Lydia Maximus : buitenslands ;

Pieter Huybrechts, Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE**Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden**

De voorzitter : Voor de VLD-fractie is in de commissie voor Financiën en Begroting de heer Leo Goovaerts als vast lid vervangen door de heer Mandus Verlinden en de heer Mandus Verlinden als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Leo Goovaerts.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Guy Swennen houdende regeling van de beroepsprocedure tegen de beslissingen genomen door het Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap

– 687 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Swennen houdende regeling van de beroepsprocedure tegen de beslissingen genomen door het Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Stassen, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal bijzonder kort zijn. Ik zal niet herhalen wat zeer degelijk door het verslag werd weergegeven.

Alleen zou ik willen beklemtonen dat door dit voorstel van decreet de laatste onduidelijkheid over de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken inzake beroepen tegen beslissingen van het Vlaams Fonds is weggewerkt. Dat is niet alleen de verdienste van dit voorstel van decreet, dat terzake slechts het sluitstuk vormt. Door het samenspel van het ontwerp van decreet van minister Martens, dat we hier in juli goedkeurden, en dit voorstel van decreet bestaat er thans een volledige transparantie.

De onduidelijkheid die tot op heden bestaat betreft in feite de beroepen inzake geschillen over materies waarvoor het al lang ontbonden Fonds voor Medische, Sociale en Pedagogische Zorg voor Gehandicapten, het zogenaamde Fonds 81, bevoegd was. Die halfslachtigheid was een aantasting van de rechten van de gebruiker. Door het goedkeuren van dit voorstel van decreet zal deze halfslachtigheid tot de geschiedenis behoren.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer Bart Vandendriessche : Mijnheer de voorzitter, ik wil me hierbij aansluiten. We menen dat dit voorstel volledig complementair is met het ontwerp van decreet dat we in juli met eenparigheid van stemmen hebben goedgekeurd. Het omschrijft inderdaad veel duidelijker dan vroeger de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken, zodat de onaangename bevoegdheidsdiscussies worden weggenomen. De geschillen in verband met het Vlaams Fonds worden nu uitdrukkelijk en duidelijk toegewezen aan de arbeidsrechtbank. In die zin neemt het voorstel een aantal gevallen van rechtsonzeker-

Vandendriessche

heid weg. We willen dit voorstel dan ook ten volle steunen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heer Swennen houdende regeling van de beroepsprocedure tegen de beslissingen genomen door het Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Aan artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek wordt, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, de volgende zinsnede toegevoegd :

"en van de geschillen betreffende de inschrijving en de toekenning van bijstand tot sociale integratie voortvloeiend uit de toepassing van het decreet van 27 juni 1990 houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

DEONTOLOGISCHE CODE van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking**Algemene bespreking**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Wallendael, verslaggever, heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, op 7 oktober van dit jaar heeft de commissie voor Reglement en Samenwerking deze materie besproken. Op 26 juni werd de ontwerp-tekst van de code goedgekeurd in het – wat ik maar zal noemen – uitgebreid Uitgebreid Bureau. Daar werd tevens beslist dat de code zou worden voorgelegd aan de plenaire vergadering, dat ze van toepassing zou zijn op alle Vlaamse volksvertegenwoordigers als onderdeel van het statuut en dat alle Vlaamse volksvertegenwoordigers zouden worden uitgenodigd om de code persoonlijk te ondertekenen.

Tijdens de bespreking bleek dat een aantal partijen – de VLD, de SP, de Volksunie en Agalev – weinig op de code hadden aan te merken. Deze partijen waren het volledig eens met de achterliggende filosofie van de code. Het bereikte politieke akkoord werd niet in twijfel getrokken, ook al zeiden sommige van deze partijen dat ze bereid waren om nog verder te gaan. De CVP ging eveneens in globo akkoord. Ze legde er wel de nadruk op dat een soortgelijke code voor alle beleidsniveaus nodig was, evenals voor de ambtenaren.

Het Vlaams Blok wees erop dat het vanaf maart 1997 de gesprekken over de verfijning van de democratie niet meer had bijgewoond. De partij stelde wel dat het niet tegen het principe van de code was, maar dat een aantal aanpassingen noodzakelijk waren. Die aanpassingen hadden tot doel om – en ik citeer : 'de talloze achterpoortjes te sluiten.' Bovendien was het Vlaams Blok van oordeel dat het onnodig was een aantal verbodsbepalingen die al wettelijk waren vastgelegd ook nog eens in de code op te nemen.

Voorts kon de partij ook niet akkoord gaan met de sanctionering van overtredingen zoals dat nu in de code is vastgelegd. In dit verband zal het Vlaams

Van Wallendael

Blok trouwens een wetsvoorstel indienen in het federale parlement. De partij kan het immers niet eens zijn met sancties die worden uitgesproken door een commissie van parlementsleden, omdat die dan zowel rechter als partij zijn. Het Vlaams Blok heeft aangekondigd dat ze de code zal naleven, maar dat de leden van de partij ze niet individueel zullen ondertekenen.

Er werden een hele reeks amendementen ingediend. Een groot aantal hiervan werd verworpen, enkele zijn aanvaard. Sommige van deze amendementen waren van tekstverbeterende aard; andere waren iets fundamenteeler. Zo is er bijvoorbeeld de toevoeging van een artikel 27bis. Dit verbiedt tussenkomsten van volksvertegenwoordigers bij de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen bij de overheid. Pogingen tot beïnvloeding worden dus verboden. Aan artikel 34 wordt toegevoegd dat anonieme klachten onontvankelijk zijn.

De volledige code werd in de commissie goedgekeurd met negen stemmen voor, bij twee onthoudingen. De voorzitter kondigt aan dat hij er bij de Vlaamse regering zal op aandringen dat een soortgelijke code wordt opgesteld voor de ambtenarij. Hij zal ook de voorzitters van alle andere parlementaire assemblees aanschrijven opdat ze de code zouden overnemen. Met het oog op de toepassing van de code op het provinciale en gemeentelijke niveau zal hij een brief richten aan de provinciegouverneurs. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, dienstbetoon verstikt parlementair werk. Dienstbetoon bewijst wetgeving geen dienst. Dienstbetoon vervalst politieke concurrentie. Ambtenaren worden de speelbal van de politiek. Dienstbetoon moet worden afgeschaft. Dienstbetoon is moeilijk te wieden onkruid. Dit zijn slechts enkele krantenkoppen van de voorbije periode.

Ik vul deze krantenkoppen aan met een aantal uitspraken van enkele gezaghebbende personen in deze materie. 'Soms denk ik dat politici regelgeving en administratie bewust chaotisch houden om hun dienstbetoon niet in gevaar te brengen.' Getekend : Jan Goorden, ombudsdienst van de Vlaamse Gemeenschap. 'Zelfs indien parlementsleden ervan overtuigd zijn dat een probleem collectief moet

worden aangepakt, doen ze er beter aan niet te coöpereren. Dit brengt hen een groter voordeel op.' Dit is een uitspraak van de heer Sam Depauw, onderzoeker van de afdeling politicologie van de KU Leuven. Om dit rijtje af te sluiten, lees ik u een zinsnede voor uit het artikel 'De rol van de burgemeester' van de heer Johan Ackaert, politicoloog aan het LUC. 'De hogere moeilijkheidsgraad van het beleidswerk werkt bij lager geschoolde burgemeesters een beklemtoning van het dienstbetoon in de hand. Deze activiteit vergt minder intellectuele vaardigheden en leidt sneller tot zichtbaar succes.'

Het imago van de mandataris in de ogen van de bevolking, door sommige verkozenen maar al te graag in stand gehouden, is dat van iemand die het wel zal arrangeren. Voor de neerlandici onder u vermeld ik dat Van Dale dit woord definieert als : 'de schikkingen treffen waardoor iets met het gewenste resultaat kan aflopen.' In bepaalde middens wordt de kwaliteit van de politicus nog steeds getoetst aan de graad van invloed die hij kan aanwenden om, zoals men dat heel plastisch verwoordt, er een dossier in Brussel door te duwen. Laten we elkaar goed verstaan. Het domein van ruimtelijke ordening wordt steeds als zondebok aangeduid, maar we kunnen dit bijvoorbeeld uitbreiden tot alle domeinen waarin projectsubsidies worden aangeboden voor organisaties of activiteiten.

Een eerste randopmerking moet me in elk geval van het hart. Arrangeren is geen exclusieve bevoegdheid van politici. Ik verwijs naar afspraken tussen confrères in serviceclubs, tussen disgenoten in de loges van sportverenigingen enzovoort. De disfuncties in het politiek dienstbetoon zijn ons echter allen bekend en moeten worden geweerd.

Naast de categorie van de genoemde politici-arrangeurs heb ik evenwel honderden verkozenen ontmoet op alle beleidsniveaus die steeds ten dienste hebben gestaan van mensen. Ze deden dit met onbepaalde inzet van hun persoon, hun tijd en soms hun middelen. Deze mandatarissen worden gedreven door een diepgaand maatschappelijk engagement, dat heel dikwijls startte in jeugdverenigingen of sociaal-culturele verenigingen, en door een heel diepe sociale bewogenheid. Het zijn mandatarissen die steeds bereikbaar en beschikbaar zijn om naar mensen te luisteren en hen te helpen zoeken naar oplossingen voor hun problemen.

Ik ervaar een grote machteloosheid wanneer ik met gemeente overtuiging deze deontologische

Van Hecke

code voorstel en verdedig tegenover verkozenen. Ik geef toe dat het inderdaad een betuttelende tekst is met een stigmatiserende regelgeving en met voor velen soms kwetsende formuleringen. Deze afsprakennota is evenwel de ultieme legitimatie voor het correcte dienstbetoon en de uiteindelijke bescherming ervan. Dit werd bereikt door de duidelijke omschrijving en scheiding van enerzijds sociale dienstverlening en anderzijds het domein van de interventies voor personen in dossiers.

Hier moet mij toch iets van het hart. Dit denkkader werd reeds aangereikt in het ontwerp voor een deontologische code dat wij in maart 1996, dus lang voor de Witte Mars, aan collega's en pers hebben voorgesteld. Deze ontwerptekst was tot stand gekomen binnen de spelregels van een overlegdemocratie en dan nog binnen de schoot van een traditionele partij. Daardoor, en omdat deze tekst niet werd gelanceerd door BP's – bekende politici -, werd hij genegeerd, op één zinsnede na : CVP vraagt respect voor de zondagsrust.

De sociale dienstverlening als eerste luik in het politieke dienstbetoon blijft ongeschonden overeind. De beschikbaarheid, luisterbereidheid, informatieopdracht, verwijzingsfunctie en begeleidings-taak moet voor elke mandataris primordiaal blijven. In de studie van Sam Depauw lees ik het volgende : 'Sociaal dienstbetoon vervult een belangrijke taak in de eerstelijns-hulp. De dienstverlening is bijna drempelloos voor de gebruikers en kent een grote veelzijdigheid naar verstrekte hulp.' In de krant is evenwel niet één verwijzing naar deze vaststelling terug te vinden, zelfs niet in de voetnoten. Waarschijnlijk louter toevallig wordt er deze keer niet verwezen naar Nederlandse toestanden waar in vele teksten rond politieke vernieuwing de grote afstand tussen de burgers en hun verkozenen als een probleem wordt gezien, onder meer door de afwezigheid van directe contacten.

Iedereen die het politieke bedrijf volgt, weet dat de disfuncties vooral voorkomen waar iemand invloed probeert uit te oefenen in dossiers voor individuen. De opstellers van deze deontologische code kozen aan de ene kant openbaarheid en aan de andere kant de definiëring van wat oorbare en niet-oorbare tussenkomsten zijn als instrumenten om orde op zaken te stellen.

De voornaamste doelstelling van deze code is kenbaar te maken dat we een politiek willen voeren op een doorzichtige en eerlijke manier. We zijn ervan

overtuigd dat ook de verkozenen op andere niveaus achter deze zienswijze staan. Samen met de voorzitter, de leden van het Uitgebreid Bureau en de deelnemers aan de bespreking in de commissie verzoeken we alle politieke verantwoordelijken in dit land om deze uitgangspunten mee te onderschrijven. We dringen aan op een snelle invoering van een deontologische code voor ambtenaren. We zijn op de hoogte van het engagement dat uitgaat van de regering, maar willen benadrukken dat een gelijktijdige invoering van beide deontologische afsprakennota's noodzakelijk is.

Ten slotte wil ik een uitdrukkelijke oproep richten aan de dames en heren van de pers met de hoop dat u, voorzitter, deze oproep zou ondersteunen. De pers heeft zichzelf in de voorbije moeilijke periode tot taak gesteld spreekbuis te zijn voor de bevolking. Ik hoop dat ze het dan ook tot haar plicht rekent om iedereen in de samenleving op zijn verantwoordelijkheid te wijzen en wil vragen dat iedereen uitdrukkelijk dezelfde correcte, deontologische spelregels in acht zou nemen wanneer iemand een beroep doet op onze dienstverlening. Hopelijk is deze code de aanzet tot de, vaak verguisde, nieuwe politieke cultuur. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael (*Op de tribune*) : Beste collega's, de SP-fractie zal deze code met volle overtuiging goedkeuren omdat ze past in de nieuwe, veranderende sfeer. Het lijkt me overbodig om te spreken over de nieuwe politieke cultuur. Nieuw of oud doet weinig terzake, het gaat om de politieke cultuur. Verscheidene partijen drongen aan op verandering en hebben daar werk van gemaakt. Dat is ook zo in onze partij gebeurd en dat is niet zonder slag of stoot gegaan.

Ik hoorde vanochtend in een BRTN-programma dat ook de VLD en de CVP – en waarschijnlijk nog andere partijen – bereid zijn om stappen in die richting te zetten.

De term code is zeer belangrijk. Dit is geen decreet : dit is een deontologische code. Dat heeft z'n belang. Het gaat niet over wat mag en wat niet mag, maar over wat hoort en wat niet hoort. Dat zorgt voor een heel andere sfeer. Het door het Vlaams Blok voorgestelde strafsysteem doet hier dan ook niet terzake. Het is veel ernstiger als wij door een jury van gelijken met de vinger worden gewezen. Ik zou dat niet graag meemaken. Dat zou een bijzonder erge blamage zijn voor een lid van deze vergadering. De manier van sanctioneren,

Van Wallendael

zoals ze in de code werd opgenomen, is een correcte manier.

De code is misschien wat onvolledig, maar heeft toch ook orde op zaken gesteld in de dienstverlening, een woord dat een wat negatieve bijklank heeft gekregen. U hoorde hierover al mevrouw Van Hecke. Ikzelf doe niet systematisch aan dienstverlening. Wanneer iemand mij contacteert, probeer ik te helpen, maar ik heb geen ziddagen of iets dergelijks. Daarmee overtreed ik de deontologische code van mijn partij die mij oplegt dat wel te doen. Ik zal daar wel eens op passende wijze voor worden gestraft. Het woord dienstverlening zoals het in deze tekst is geformuleerd, houdt een eerherstel in van deze in se eerbare bezigheid die in het verleden wel eens langs beide kanten mis werd geïnterpreteerd.

Ik noem de code ook onvolledig : in een aantal dingen werd niet voorzien. Hoewel we beloofd hebben ons aan het akkoord te houden – waar ik geen moeite mee heb – heb ik er mij aan gestoord dat een probleem niet geregeld wordt door deze code : het veranderen van gedachte, wat men met een onbeleefd woord overloperij noemt. Juridisch kan dat ook moeilijk worden geregeld. Men mag uiteraard van gedachte veranderen. De eeuwige vraag blijft echter of bij verandering van gedachte het mandaat mee moet veranderen. In de twee jaar oude deontologische code van de SP werd dit probleem wel opgenomen. Wanneer iemand tot het wijze besluit zou komen om de overstap naar de SP te maken, dan is hij welkom op één voorwaarde, namelijk dat zijn mandaat bij de partij van oorsprong blijft. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de behandeling en de goedkeuring van de deontologische code die het dienstbetoon van politici moet regelen, is een van de zeldzame momenten in mijn politieke loopbaan waar ik trots op ben, en wel om twee redenen.

Allereerst vormt de deontologische code het juiste antwoord op de vraag om deze gevoelige materie af te lijnen. Ten tweede heb ik het gevoel dat ik in het totstandkomen van de code een rol heb gespeeld die het rijpingsproces ervan heeft bevorderd.

Ongeveer een jaar terug ben ik zelf voor 100 procent overtuigd geraakt van de noodzaak om het

politiek dienstbetoon aan een gedragscode te onderwerpen. Ik hoorde in mijn gemeente op een KJB-bijeenkomst dokter Beaucourt voor een publiek van ongeveer vierhonderd aanwezigen verklaren, dat 50 percent van de processen-verbaal ingevolge verkeersovertredingen, na interventies van politici werden geseponeerd. In het vuur van zijn betoog had dokter Beaucourt natuurlijk fel overdreven, maar als iemand met zo'n gezag dat vertelt, dan kunt u ervan opaan dat de aanwezigen naar huis gingen in de overtuiging dat in de politiek alles kan worden geregeld. Maar hoe kunnen wij de mensen aansporen tot meer eigen verantwoordelijkheid en tot een nieuwe mentaliteit, als politici in de ogen van de bevolking alles kunnen rechtekken wat scheef is ?

Ook ik had jarenlang een ruim dienstbetoon, net zoals de meeste van mijn collega-politici van zowat alle generaties. Het gaat er hier dus niet om bepaalde mensen iets te verwijten of ergens van beschuldigen. Ik was me er niet van bewust dat ik meehielp aan een misbruik. In al die jaren behandelde ik meer dan 8.000 dossiers en ik vond dat ik die mensen op een eerlijke en correcte wijze had geholpen.

Door wat ik vorig jaar meemaakte, besepte ik pas dat ik meehielp aan het instandhouden van de verkeerde mentaliteit, namelijk dat uiteindelijk alles kon worden geregeld door de politici. Daarom vond ik dat er iets moest veranderen. Vanuit de visie dat men de wereld best verandert door bij zichzelf te beginnen, besloot ik reeds begin dit jaar om vrijwillig mijn dienstbetoon te onderwerpen aan een gedragscode, gebaseerd op tien geboden en tien verboden.

Dat ik niet alleen stond met mijn mening, werd regelmatig bewezen. Bij de bespreking in de werkgroep over de nieuwe politieke cultuur was er vrijwel onmiddellijk een grote eensgezindheid over de grote principes die aan de basis moesten liggen van een code voor politiek dienstbetoon. Ik ben ervan overtuigd dat door de consensus in de werkgroep over de nieuwe politieke cultuur, er binnen enkele jaren een belangrijke doorbraak zal komen voor een mentaliteitswijziging, waarbij een nieuwe en juiste verhouding tussen de bevolking en de politieke mandatarissen zal ontstaan. Die mentaliteit moet erin bestaan dat dienstbetoon wordt vervangen door dienstvaardigheid.

Dienstvaardigheid mag echter nooit leiden tot bevoordeling of begunstiging. Informatie mag nooit worden afgescheept, maar de bevolking moet integendeel over de drempel heen worden gehol-

Denys

pen om rechtstreeks contact op te nemen met de administratie en de ombudsdiensten. Administratieve ondersteuning kan en moet er nog steeds zijn, maar niet in naam van de politieke mandataris, alleen nog in naam van de betrokkenen. Iedere mondelinge interventie wordt genoteerd in de administratie, waarvan een maximale openbaarheid wordt verwacht. Niet-gerechtigde acties worden gemeld aan een deontologische commissie in het Vlaams Parlement.

Dit is maar een greep uit de concrete maatregelen in de code. Wie deze code wil bekritisieren, zal daartoe ongetwijfeld argumenten vinden, want hij is niet perfect. Ik ben ervan overtuigd dat binnen enkele jaren bij een evaluatie een aantal artikels zullen moeten worden verfijnd. Maar daarom deze code nu al afwijzen, getuigt van een gebrek aan juiste inschatting van wat belangrijk is en wat niet.

Zoals de heer Van Wallendael al zei, is deze code geen klassieke wettelijke regeling. Het is veeleer een afspraak, en dat is nu juist zijn kracht. Een mentaliteit wijzigt men vlugger met afspraken dan met wettelijk opgelegde verplichtingen. Het wordt een afspraak tussen de administratie, de politieke wereld en de bevolking. De beste garantie dat hij wordt nageleefd, ligt in zijn openbaarheid. De enige manier om onze actie te doen slagen, bestaat erin hem algemeen toe te passen op alle politieke mandatarissen van alle niveaus.

Het bureau van de VLD heeft maandag beslist om deze gedragscode op te leggen aan al onze mandatarissen, zowel op lokaal, provinciaal, regionaal als federaal niveau. In de deontologische commissie van onze partij, de zogenaamde statutaire commissie van de VLD, zal deze code worden gebruikt als leidraad om interne klachten te behandelen en te beoordelen. We nodigen de andere partijen uit om hetzelfde te doen.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat we volgend jaar rond hetzelfde tijdstip zullen kunnen zeggen dat in alle gemeenten en steden van het Vlaamse land, in alle provincieraden en ook in het federale parlement dezelfde gedragsregels omtrent politieke dienstvaardigheid aangenomen zijn. Dan zullen we met fierheid kunnen zeggen dat het Vlaams Parlement met succes een voortrekkersrol heeft gespeeld in het terugbrengen van de politiek naar haar echte en oorspronkelijke opdracht, namelijk het algemeen belang. Het is inderdaad zo dat het politieke dienstbetoon in het verleden al te sterk het accent heeft verlegd van het algemeen naar het

individuele belang. Wij zijn ervan overtuigd dat deze code, indien ze wordt veralgemeend, deze situatie kan veranderen en opnieuw rechtzetten. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben ontroerd door de eensgezindheid die bij alle partijen, het Vlaams Blok uitgezonderd, omtrent deze code heerst. Mijnheer Denys, ik ben ook ontroerd door de publieke schuldbekentenissen die we hier te horen krijgen. Met die schuldbekentenissen geeft men in feite toe dat men in het verleden niet alleen een aantal ethische, maar ook nog andere fouten heeft gemaakt en dat die zaken in feite niet verantwoordbaar waren en zijn.

Anderzijds wil ik dit parlement een waarschuwing meegeven : we mogen de indruk niet wekken dat al deze onverkwikkelijke zaken met deze code nu voor eens en voor altijd tot het verleden zullen behoren. Integendeel ! Naar aanleiding van de besprekingen van deze code in de commissie heb ik altijd duidelijk vooropgesteld dat de code een stap in de goede richting is, maar helaas niet ver genoeg reikt omdat er een aantal achterpoortjes worden opengelaten die er uiteindelijk toe zullen leiden dat een soort van grijze schemerzone ontstaat waardoor toch weer allerlei vormen van dienstbetoon en misbruiken, waaraan politici zich al te vaak bezondigen, oogluikend worden toegestaan. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Het Vlaams Blok zal zich dus deze namiddag bij de stemming omtrent deze code onthouden. Het Vlaams Blok zal de code wel naleven, maar niet ondertekenen. We doen dat omdat we sowieso, omwille van twee concrete redenen, ondergeschikt zijn aan de regels die hier naar voren worden geschoven en die wij trouwens op een veel strengere manier binnen onze eigen partij toepassen.

Ten eerste omwille van het simpele feit dat wij, door de aard van onze partij en door het isolement waarin onze partij door het cordon sanitaire en andere instrumenten is terechtgekomen, immuun zijn voor al de problemen en misbruiken die men nu poogt te beteugelen via deze code. Die immuniteit spruit voort uit het feit dat de tussenkomst van een parlementslid van het Vlaams Blok bij een socialewoningbouwmaatschappij, bij het parket of bij om het even welke officiële overheidsinstelling of parastatale uiteindelijk het omgekeerde effect zou hebben. Indien een burger aan een parlementslid van het Vlaams Blok zou vragen ervoor te

Dewinter

zorgen dat zijn dossier bij een socialewoningbouwmaatschappij bovenaan de stapel komen te liggen, dan zou het gevolg daarvan wellicht zijn dat het dossier van de betrokkene werkelijk helemaal onderaan terechtkomt.

Ten tweede moet het duidelijk zijn dat onze partij, in tegenstelling tot de VLD, niet op deze code heeft gewacht om een aantal regels aan onze mandatarissen op te leggen. We hebben in onze partij al meer dan tien jaar een gedragscode die iedere mandataris – van laag tot hoog – ondertekent en die hij geacht wordt na te leven.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Dewinter, u spreekt blijkbaar uit ervaring. U hebt blijkbaar al enkele malen geprobeerd om tussenbeide te komen, met als resultaat dat men uw beschermelingen niet helpt of zelfs achterstelt. Hoe zou u anders dergelijke voorbeelden kunnen geven ?

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat de heer Dewinter voor zijn hele partij spreekt wanneer hij het over immuniteit heeft. Ik ken in elk geval een van zijn leden uit Antwerpen die niet geniet van deze immuniteit. Ik heb het over iemand die is overgelopen naar het Vlaams Blok, maar daarover houdt u, mijnheer Dewinter, natuurlijk heel zedig uw mond. Ik heb het over de heer Neel, die op zijn zachtst gezegd in Antwerpen berucht was als kampioen van interventies in verband met sociale woningen.

De heer Jan Penris : Dat gebeurde als socialist !

De heer Ward Beysen : Mijnheer Penris, ik zou niet al te hoog van de toren blazen. U moet maar eens controleren of deze interventies nu al dan niet zijn gestopt.

Mijnheer Dewinter, het is erg makkelijk om hier een hoge toon aan te slaan, maar het was te verkiezen geweest dat u aan de besprekingen had deelgenomen in plaats van te gaan lopen.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Beysen, u kent allicht het spreekwoord dat zegt dat er meer vreugde in de hemel is voor één bekeerling dan voor honderd rechtvaardigen. Dit geldt ook voor het voorbeeld dat u ons geeft. De betrokken persoon heeft in het verleden een verkeerde weg bewan-

deld, als lid van een partij waar dit soort praktijken schering en inslag zijn.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer Dewinter, op het vlak van de moraal kunt u geen lessen geven !

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Bossuyt, de betrokken persoon heeft op een gegeven moment in zijn politieke carrière het licht gezien en is overstapt van de SP naar het Vlaams Blok. Hij heeft dan ook de gedragscode van het Vlaams Blok ondertekend en leeft nu volgens de regels die wij hem hebben voorgeschreven. Ik herhaal dat er meer vreugde is in de hemel voor één bekeerling dan voor honderd rechtvaardigen.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Dewinter, heeft hij zijn mandaat meegenomen ?

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Van Wallendael, hij heeft een aantal jaren geleden inderdaad zijn mandaat meegenomen. Ik ben hem daar zeer dankbaar voor, want daardoor werd de meerderheid in Antwerpen gebroken. Spijtig genoeg kwam deze meerderheid niet volledig tot een einde. Hiervoor wachten wij tot het jaar 2000, maar dat weet u, mijnheer Van Wallendael.

De code laat een aantal achterpoortjes open, die in de toekomst voor een grijze schemerzone zullen zorgen. Dit zal ertoe leiden dat dienstbetoon en daarmee gepaard gaande misbruiken, toch mogelijk zullen zijn. Ik som de achterpoortjes even op. Ten eerste zegt artikel 16 van de code : 'De volksvertegenwoordigers onthouden zich van verdere ondersteuning of begeleiding, tenzij de burger daar uitdrukkelijk om verzoekt'.

Ik hoef niet te vertellen dat iedere volksvertegenwoordiger die nog tussenbeide zal komen, hiervoor uitdrukkelijk zal worden verzocht door de burger. Uiteraard zal het parlamentslid eerst vragen aan de burger of hij of zij verdere ondersteuning wenst. Als dat zo is, zal het lid de burger een mondelinge of schriftelijke bevestiging vragen. Eenmaal dat is gebeurd, heeft het parlamentslid een alibi van gewapend beton om alsnog interventies te kunnen doen.

Het tweede achterpoortje vinden we in artikel 18. Daarin staat dat wanneer er voor een bepaald probleem geen enkele dienst bevoegd is, een parlamentslid mag optreden als rechtstreekse en zichtbare bemiddelaar. Dit laat toe dat parlamentsleden kunnen proberen om van deze uitzondering een regel te maken. Wanneer ze zullen worden geconfronteerd met de commissie die een klacht zal

Dewinter

behandelen, dan zullen ze naar dit artikel verwijzen om te beweren dat ze dachten dat er geen enkele dienst bevoegd was en dat ze daarom hebben opgetreden in het kader van de uitzondering die artikel 18 biedt. Het ware beter geweest indien we duidelijk hadden gesteld dat tussenkomsten hoe dan ook uit den boze zijn. Indien er geen enkele dienst bevoegd is – wat me zou verwonderen –, dan kan bijvoorbeeld de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap zich over de zaak ontfermen en naar een oplossing zoeken. Dat moeten de volksvertegenwoordigers echt niet zelf doen.

Ik citeer ten derde uit artikel 19 : 'Een volksvertegenwoordiger mag, wanneer hij een tussenkomst doet, specifieke elementen in het dossier onder de aandacht van de betrokken dienst brengen'. Ook hier wordt een onduidelijke situatie gecreëerd. Dat betekent dat men niet meer zal mogen schrijven naar een sociale huisvestingsmaatschappij met de mededeling : 'Gelieve mijn beschermelingen zo vlug mogelijk een sociale woning te verstrekken'. Men zal echter wel mogen schrijven : 'Gelieve rekening te houden met de precaire sociale situatie van de persoon die me heeft aangezocht'.

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier : Mijnheer Dewinter, u bent niet goed op de hoogte van wat er in de sector van de sociale woningbouw gebeurt. U weet dat de bevoegde minister strikte regels heeft opgelegd voor toewijzing, waar een commissaris toezicht op houdt. Het gaat helemaal niet zo gemakkelijk als u het voorstelt.

De heer Filip Dewinter : Ik denk niettemin dat deze passage uit artikel 19 zal leiden tot misbruiken. U weet op voorhand ook dat dit het geval zal zijn. Schrap die passage en uw code wordt doorzichtiger, duidelijker en efficiënter.

Er zijn nog allerlei andere achterpoortjes. Zo is het mogelijk om alsnog aanbevelingen te doen aan werkgevers uit de privé-sector, terwijl dat in de openbare sector wordt verboden. Waarom bestaat deze tegenstrijdigheid ? Laten we via deze code aan de parlementsleden duidelijk maken dat tussenkomsten zoals arbeidsbemiddeling en dergelijke niet hun taak zijn. Daartoe bestaan allerlei diensten.

Ik wil nog wijzen op een andere anomalie in deze code. Men stelt terecht dat men in de media geen publiciteit meer mag maken voor het politiek

dienstbetoon. Anderzijds laat men wel toe om in eigen partijpublicaties te adverteren voor het sociaal dienstbetoon, zelfs met een foto. Dat is opnieuw een dubbelzinnige situatie. Men mag in het plaatselijk reclameblad geen 5.000 frank meer spenderen aan de mededeling dat die volksvertegenwoordiger zitdag heeft op dat uur in dat café en gespecialiseerd is in dat onderwerp, maar men mag wel in alle bussen van dezelfde gemeente een folder stoppen van de eigen partij waarin net hetzelfde staat. Men moet mij eens uitleggen waarom het ene wel kan en het andere uitdrukkelijk niet. Dergelijke zaken, en er zijn er nog, ik heb ze in de commissie voor Reglement toegelicht, laten inderdaad allerlei mogelijkheden open en maken de deontologische code tot een soort kaas met wel zeer grote gaten. De schemerzone waarbinnen bepaalde feiten nog kunnen gebeuren, blijft bepaald groot.

Ik zou deze code geen lege doos durven noemen omdat ze toch een aantal essentiële principes inhoudt. Het stemt me zeer tevreden dat men een van de niet-ingeschreven principes naar aanleiding van een amendement van het Vlaams Blok alsnog heeft toegevoegd. Het feit dat in de toekomst tussenkomsten van volksvertegenwoordigers met de bedoeling de toewijzing of uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, verboden zijn, is het gevolg van een amendement van het Vlaams Blok. Ik ben blij dat men voor één keer niet het fameuze cordon sanitaire heeft uitgespeeld om dit amendement te kelderden. Idem dito voor twee andere, alhoewel minder belangrijke, amendementen van onze fractie die de commissie voor Reglement eveneens heeft behouden.

Dat doet ons echter nog niet besluiten de code goed te keuren. Ik heb u al gesproken over de achterpoortjes, maar wat ons evenzeer en misschien zelfs nog meer stoort, is het feit dat het sluitstuk van de code niet en nooit zal werken. Het sluitstuk van de code vormt de sanctionering, de sancties zelf en de manier waarop zal worden gesanctioneerd. Op dat punt maakt dit parlement een grote fout. We hebben in de commissie voor Reglement de manier van werken horen vergelijken met wat de Orde van Advocaten en de Orde van Geneesheren doen. Wij zijn geen Orde van Geneesheren, wij zijn geen Orde van Advocaten. Wij zijn een parlement. Wij zijn de vertegenwoordigers van de bevolking en moeten in alle onafhankelijkheid kunnen oordelen.

De sanctionering zou bovendien gebeuren door een commissie samengesteld uit parlementsleden. Ik vrees dat we dan rechter en partij tegelijkertijd

Dewinter

zijn en wat dat betekent, weten we nu al. Iedere partij zal proberen haar parlementsleden uit de wind te zetten. Het spel van meerderheid en oppositie zal worden gespeeld. We kunnen nu heilige verklaringen afleggen maar we weten hoe het er in de realiteit aan toe zal gaan. De oppositie zal nauwlettend toezien op eventuele overtredingen van de meerderheid. Ze zal klacht neerleggen in de betrokken commissie. De meerderheid zal zoals altijd proberen haar parlementsleden te beschermen. We bewijzen de geloofwaardigheid van de code geen dienst door een dergelijke commissie in het leven te roepen. Daarom hebben we ook een amendement ingediend waarin we vragen een college van juristen en magistraten op te richten, dat zou oordelen over het naleven van de code. Op die manier zijn we geen rechter en partij tegelijkertijd.

Het arsenaal aan sanctioneringsmiddelen is bijzonder klein. U hebt in de code alleen voorzien in de blaam. Daar blijft het bij. We hebben een uitgebreider arsenaal nodig omdat ten eerste niet elke overtreding even zwaar zal wegen. Ik kan me voorstellen dat de ene veel minder zwaarwichtig zal zijn dan de andere. Het moet mogelijk zijn dat in de sanctie te laten doorklinken. Daarover handelt ons volgende amendement. Bij een inbreuk op de code moet ook een waarschuwing mogelijk zijn, een berisping, of in geval van een ernstige overtreding, een schorsing of zelfs doorverwijzing naar het parket. Met een blaam zal men immers bij lichte vergrijpen zeggen dat die man niet publiekelijk aan de schandpaal moet worden genageld. Een blaam is volgens hen immers een zwaarwichtige sanctie. Er is er overigens maar één. In de toekomst, stellen ze, kunnen bij een tweede feit misschien andere sancties worden overwogen.

Daarom is een uitgebreider arsenaal aan middelen nodig die de sanctionering op een meer genuanceerde manier mogelijk maakt. We vinden bovendien dat elke uitspraak van die commissie – of in ons voorstel van het college van magistraten – in het Staatsblad moet verschijnen zodat iedereen er officieel kennis van kan nemen. Op dit moment is daar niet in voorzien. Men zegt mij dat de sanctionering openbaar zal zijn. Hoe zal die echter worden uitgesproken? Zal de voorzitter van het parlement ze voorlezen tijdens de plenaire vergadering? Zal men ze wereldkundig maken via een persmededeling of zal ze via de klassieke informele kanalen de media en de publieke opinie bereiken? Ik weet het niet, want het wordt niet voorzien of aangeduid in de code. Dit zijn kort samengevat de opmerkingen van het Vlaams Blok over deze code.

Onze partij zal deze code loyaal naleven. Binnen onze partijwerking hebben we trouwens veel strengere regels. Door onze onthouding willen we toch aantonen dat men veel beter op een duidelijke manier werk had gemaakt van de code, dan nu te streven naar een halfslachtig compromis waarbij de kool en de geit werden gespaard. Bij gesprekken achter de coulissen, zoals bijvoorbeeld bij de NPC-besprekingen, heeft men gepoogd iets uit de brand te slepen. Die besprekingen zijn trouwens niet erg succesvol geweest.

De code zal een van de eerste verwezenlijkingen zijn – overigens zal dit de enige zijn. Om het eigen gezicht te redden moest men toch met iets naar buiten treden. Als iets echter beter is dan niets, dan had men er beter aan gedaan het mes in het abces te zetten in plaats van slechts een deel van het gezwel weg te snijden. Dat zal in de toekomst ongetwijfeld leiden tot heel wat onduidelijkheden. Men zal u dit verwijten.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Dewinter, hoe komt het dat bij de besprekingen die gedurende een aantal weken werden gevoerd in het Uitgebreid Bureau over de Nieuwe Politieke Cultuur enerzijds en over de deontologische code anderzijds de inbreng van het Vlaams Blok zo minimaal is geweest? U hebt geen enkel alternatief aangeboden.

Op het laatste moment hebt u in de commissie amendementen ingediend waarvan er enkele zijn aangenomen. De wijze waarop u de besprekingen hebt gevoerd in het Uitgebreid Bureau geven de indruk dat u voor de tribune wel een aantal verklaringen aflegt, terwijl u in de commissie en in het Bureau niet meespeelt.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : In een democratie heeft elke fractie ook in de plenaire vergadering het recht te zeggen waarom ze zus of zo stemt. Elke fractie heeft het recht in de commissie de besprekingen stilzwijgend te volgen en tijdens de publieke zitting met grote trom van leer te trekken.

Het is echter belangrijk te weten dat de doelstellingen en de uitgangspunten van deze code op 6 februari 1997 werden goedgekeurd door alle vertegenwoordigers van alle fracties in het Uitgebreid Bureau. Ik verwijs hiervoor naar het verslag.

Geysels

Mijnheer Dewinter, u was op 6 februari aanwezig. Niet alleen hebt u niets gezegd, u hebt de zeven doelstellingen en de dertien uitgangspunten van de code ook goedgekeurd. U kunt nog veel opmerkingen maken, feit blijft dat u de code hebt goedgekeurd. Vlak voor de commissievergadering vertelt u in de pers dat u zult tegenstemmen, en nu verneem ik dat u zich zult onthouden.

Ik heb geen problemen met uw flexibele benadering, maar ik heb wel problemen met de schijn die u hier hoog houdt, en die haaks op de realiteit staat.

U hebt deze code op 6 februari goedgekeurd, en u hebt de hele tijd gezwegen. Nu pakt u echter met uw fundamentele opmerkingen uit. Zo'n flexibiliteit ligt u wellicht, maar ze hoort hier niet thuis. *(Applaus bij AGALEV, de CVP, de SP en de VLD)*

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Geysels, ik ben niet onder de indruk van uw betoog. U weet zeer goed dat we met het principe en de uitgangspunten van zo een code geen problemen hebben. We zijn al geruime tijd vragende partij voor de totstandkoming van een deontologische code. Daarom hebben we op 6 februari de uitgangspunten en principes goedgekeurd. In de commissie hebben we overigens met een amendement een uitgangspunt dat u was vergeten, terug in het debat geïntroduceerd. Het betrof de problematiek van de overheidsopdrachten en de beïnvloeding van de parlementsleden terzake. Eenieder heeft dat amendement goedgekeurd.

De heer Jos Geysels : U hebt echter amendementen ingediend op de uitgangspunten die u hebt goedgekeurd.

De heer Filip Dewinter : We hebben de NPC-gesprekken inderdaad verlaten.

De heer Jos Geysels : Dat was later.

De heer Filip Dewinter : We hebben de NPC-gesprekken verlaten, omdat men niet bereid was om over een aantal fundamentele problemen van het Belgische politiek bestel een uitspraak te doen. U weet dat we daarover bijna een ganse dag hebben gediscussieerd. Op dat ogenblik was u het, in de beslotenheid van die bijeenkomst, samen met de VLD en de Volksunie – die later ook het overleg heeft verlaten – met ons eens dat er een fundamentele veroordeling van een aantal politieke schandalen moest komen.

Dat is niet gebeurd. We hebben daarop gezegd dat als dit niet kan, het geen zin heeft om in die NPC-gesprekken nog over punten en komma's te discussiëren. We hebben toen de gesprekken verlaten. Pas op dat ogenblik bent u begonnen aan de praktische uitwerking van deze code, aan het in elkaar steken van wat ik nog steeds een halfslachtig compromis noem. Het gaat niet om een lege doos, maar om een halfslachtig compromis : zo gaat dat nu eenmaal in de politiek. Dankzij dat compromis blijven er een aantal achterpoortjes bestaan, en op die manier creëert u een grijze zone.

Mijnheer Geysels, ik begrijp dat het nu pijn doet dat u dat moet goedkeuren. U hebt zich daartoe verbonden. Het moet pijn doen te moeten vaststellen dat u zich hebt laten lijmen. U had verder moeten gaan, want de principes die Agalev aankleeft gaan veel verder dan wat in deze code voorkomt.

De heer Jos Geysels : Op dat punt ben ik het met u eens.

De heer Filip Dewinter : U weet dat deze code een aantal anomalieën bevat. Die anomalieën zullen er in de toekomst toe leiden dat deze achterpoortjes zullen worden gebruikt. Een aantal mandatarissen van de meerderheid hebben ze ingebracht. Ze weten goed wat ze doen als ze dergelijke teksten opstellen. Het zal u nog zuur opbreken dat uw partij van de propere handen, die zo graag spreekt over de ethiek in de politiek, daarin niet verder is gegaan.

We weten natuurlijk waarom we toen de NPC-gesprekken hebben verlaten, want dat soort gesprekken in achterkamertjes leidt altijd tot halfslachtige compromissen. Dat soort canapédebatten, die met veel poeha zijn aangekondigd, leiden er altijd toe dat men toch met iets naar de publieke opinie moet toestappen. We stellen vast dat deze code niet voor een doorbraak zorgt. U moet dat toegeven, en u doet dat ook in uw uiteenzettingen. U zegt dat de code niet optimaal en efficiënt is, maar dat iets beter is dan niets.

Ik verwijt de VLD, de Volksunie en Agalev niets, maar in die omstandigheden heeft een parlement een oppositiepartij nodig die als een angel in de huid fungeert. Die partij moet wijzen op die anomalieën, de achterpoortjes en die schemerzone, en waarschuwen voor wat de toekomst brengen zal. Die partij moet wijzen op het feit dat u als parlementsleden tegelijkertijd rechter en partij zult zijn, en ze moet benadrukken dat de sanctioneringsmogelijkheden niet volstaan.

Dewinter

Deze rol heeft het Vlaams Blok zichzelf toebedeeld. Dat is niet alleen in dit dossier zo, maar in het gehele politiek bedrijf, in dit en in andere parlementen van dit land. Ik besef dat dit moeilijk te aanvaarden is, maar u moet daarmee leren leven.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Dewinter, waarom hebt u dit scharminkel dan niet weggestemd ? Waarom hebt u zich in de commissie onthouden ? Ik begrijp uw houding niet.

De heer Filip Dewinter : Ik heb al gezegd dat we vragende partij zijn voor een dergelijke code. In deze code zijn een aantal essentiële principes ingeschreven. We hebben er zelfs een aan toegevoegd in verband met de overheidsaanbesteding. We willen een signaalfunctie uitoefenen en ervoor zorgen dat het niet allemaal euforie is. Er moet hoe dan ook een stem van kritiek zijn. En u moet toegeven dat deze kritiek gerechtvaardigd en terecht is.

Naast een deontologische code is het essentieel dat ook op legistisch vlak een en ander gebeurt. Het Vlaams Parlement heeft die bevoegdheid niet. De strafwet wordt geregeld in het federale parlement. Er moet echter dringend werk worden gemaakt van het indienen van een voorstel van wet of beter, van een wetsontwerp door de regering, om misbruik van het politieke mandaat te bestraffen. We hebben daartoe een aanzet willen geven door een dergelijk voorstel in te dienen. Daarbij kan elke politieke mandataris die een handeling verricht strekkende tot het bekomen van aanwervingen, benoemingen en/of bevorderingen in openbare diensten met inbegrip van de rechtelijke orde waardoor het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel wordt aangetast, bestraft worden met een gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar en een boete van 1.000 tot 5.000 frank. Hetzelfde principe wordt toegepast voor een mandataris die de toewijzing van rechten die de burger put uit wettelijke en reglementaire voorschriften, beïnvloedt, waardoor het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel wordt aangetast. Het is eveneens van toepassing voor elke politieke mandataris die zich bemoeit met of zonder tussenkomst bij het bekomen of uitvoeren van contractuele verbintenissen met de overheid waardoor de rechten van de mededingers bemoeilijkt, gefnuikt of beknot worden, alsook voor elke mandataris die zich bemoeit met of zonder tussenkomst bij de gerechtelijke orde teneinde de rechtsgang te beïnvloeden. Al deze feiten moeten strafrechtelijk kun-

nen worden bestraft, niet alleen met een of andere symbolische blaam. Als u deze code daadwerkelijk in de praktijk wilt toepassen op alle parlementsleden en politieke mandatarissen, dan zult u een stok achter de deur moeten hebben die heel wat efficiënter is dan de symbolische blaam. Een dergelijke sanctionering via het strafwetboek zal dat mogelijk maken. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Voorzitter, collega's, noch mijn fractie, noch ikzelf gaan het boetekleed aantrekken.

In het Nederlands is ooit een literair epos verschenen, namelijk het dierenepos over Reinaert de Vos. Daarin werd hij verplicht het boetekleed aan te trekken. U weet hoe Reinaert daar zelf over dacht. Het past me niet te oordelen over het boetekleed van anderen. Elkeen moet dit voor zichzelf uitmaken, maar de literatuurgeschiedenis maakt vaak veel duidelijk. De middelbare studenten moesten dit dierenepos leren omwille van de appreciaties die het inhoudt over het menselijk handelen, gaande van Izegrim tot Cantecler. Dit is ook nu nog even toepasselijk. Bovendien is het een epos over gezag en het misbruik daarvan in die tijd. Het is echter evengoed van toepassing op elke vorm van staatsgezag en elke staatsstructuur. Mijn fractie en ikzelf trekken dus geen habijt of boetekleed aan. Ook in de politiek moet elke gedraging in zijn maatschappelijke context en tijdsgeest worden geplaatst.

Bij de bespreking van deze deontologische code is mijn gevoel dubbelzinnig. Enerzijds voel ik schaamte, anderzijds heb ik een gevoel van mislukking. Met schaamte bedoel ik dat het vreemd is dat de wetgevende macht zichzelf een code moet opleggen, terwijl ze voor de ordening van de maatschappij onbetwistbaar ethische basisregels hanteert en in wetten omzet. Dat betekent dat we, zoals in een wijk, een soort van sociale controle op ons eigen gedrag inbouwen. Eigenlijk is dit een lapmiddel. Die sociale controle zou niet nodig zijn als men de deontologie en plichtenleer uit zichzelf toepaste.

Ik heb ook een gevoel van mislukking, omdat deze code het resultaat is van wat er de voorbije twintig, vijfentwintig jaar is gebeurd. Er zijn schitterende dingen verwezenlijkt, maar er zijn ook aberraties aan het licht gekomen.

Van Grembergen

Als volksvertegenwoordiger heb ik een mandaat van vijftig jaar achter de rug. Ik sta dertig jaar in de politiek en ik durf te zeggen dat ik mateeloos aan politiek dienstbetoon heb gedaan. Ik heb daar uren aan opgeofferd. Ik heb geprobeerd mijn mandaat als volksvertegenwoordiger naar eer en geweten te vervullen, maar ik heb ook geprobeerd onder de mensen te komen en hun problemen te kennen. Met inbegrip van de vergaderingen leidde dit tot werkdagen van minstens zestien uur. Dit is veel meer dan een normale dagtaak.

Schaam ik mij daarover ? Ik zou niet weten waarom. Ik durf openlijk te zeggen dat ik aan politiek dienstbetoon heb gedaan, zonder dat dit enige breuk met mezelf en met wat ik in mijn leven heb gedaan, zou inhouden. Van 1975 tot nu, een periode met grote werkloosheid, heb ik inderdaad voor jonge mensen honderden brieven geschreven naar bedrijven in mijn streek, bijvoorbeeld naar het recruiteringscentrum van Sidmar, Volvo en Honda en naar alle grote bedrijven in de kanaalzone Gent-Terneuzen. Ik vroeg de bedrijfsleiding niet om een bepaalde persoon boven in de lade te leggen. Ik vroeg wel of het recruiteringscentrum zo vriendelijk wou zijn deze mensen uit te nodigen en hun bekwaamheid te testen. Ik heb niet gewogen op die bedrijfsleiding. Ik heb slechts tijd uitgetrokken om naar honderden jonge mensen te luisteren in hun soms hopeloze zoektocht naar werk. Was dit onbehoorlijk, in een periode waar we nog niet uit zijn en waarin Vlaanderen 500.000 werklozen telde ? Geen enkele instantie in de staathuishouding bekommerde zich immers om dergelijke zorgen. Ofwel zorgen we immers voor een goede staat, een goed gezag en – ik gebruik bewust het oude woord – een goede staathuishoudkunde, ofwel stellen we vast dat deze staathuishoudkunde heeft gefaald en nog steeds faalt. En wat doen we daar dan aan ? Dat is het tweede deel van mijn betoog.

Ik durf zonder schaamte zeggen dat ik de voorbije dertig jaar honderden brieven heb geschreven voor weduwen, die plots geen inkomen meer hadden, van wie het dossier ergens in Brussel op het kantoor van een dienst lag, en die maanden in het ongewisse werden gelaten. Ik beweer niet dat de situatie de jongste jaren niet is verbeterd, maar we moeten het durven zeggen : in een bepaalde periode moesten mensen die recht hadden op pensioen acht maanden of meer, zelfs meer dan een jaar, wachten op dat pensioentje. Ze gingen gebukt onder de zorgen. Heb ik me onverschillig getoond ? Heb ik toen, in de Kamer, niet getracht de

minister van Pensioenen te wijzen op die wachttijd en hem te ondervragen over de wijze waarop dit kon worden opgelost ?

We hebben evengoed onze wetgevende verantwoordelijkheid opgenomen, maar dat heeft me niet belet dit te doen. Ik voel me dus niet beledigd. Ik voel dus geen schaamte dat ik aan die minister of die administrateur-generaal heb gevraagd wat er schortte, of het niet behoorlijk was dat dit dossier zou worden behandeld, of ze een verklaring konden geven voor die wachttijd. Ik zeg alleen dat sommigen niet hebben beseft hoe tragisch de staathuishoudkunde in dit land was georganiseerd, en hoe slecht ze op sommige ogenblikken nog steeds is georganiseerd. Dat mensen dan zoeken naar iemand in het landschap die hen kan helpen, wie kan hen dat ten kwade duiden ?

Schaam ik me over dit gegeven ? Schaam ik me dat ik ontvangers van belastingen die op een bepaald ogenblik onverwachts mensen ontboden opdat die – terecht – hun belastingen zouden betalen, heb aangesproken ? Nochtans konden deze mensen niet betalen : ze hadden een ziekteverzekering of werkloosheidsverzekering waarop geen afhoudingen plaatsvonden, zodat die niet in de totaliteit van hun inkomen terecht kwamen. Het jaar daarop werden ze dan, zelfs als ze werkloos waren, geconfronteerd met het betalen van een oeverloze schuld die ze niet konden betalen omdat ze daar de middelen niet toe hadden. Dames en heren, het is gemakkelijk om populair en populistisch te doen. Maar wie durft zeggen dat hij niet wist dat de belastingontvangers sommige van deze sukkelaars aan de deur zetten en de volgende dag de deurwaarder stuurden ? Er was niemand in de staathuishoudkunde om met die deurwaarder een gesprek aan te gaan. De meubelen van die mensen kwamen dan op de vrijdagmarkt terecht – zoals men dat in Gent zo plastisch verwoordt.

Ik ben dus niet beschaamd over de voorbije periode. Ik blijf het nodig vinden om tussen de mensen te staan. De socialistische volksvertegenwoordigers zullen zeggen dat ze hierin hun socialisme hebben beleefd. De liberalen zullen zeggen dat ze hierin de humanitas hebben beleefd. De CVP'ers zullen zeggen dat ze hierin hun christelijk engagement hebben beleefd. Welnu, ik heb hierin mijn nationalisme beleefd.

Ik wil tussen het volk staan om hun problemen te kennen. In onze moderne maatschappij staat de administratie mijlenver verwijderd van de bevolking. Het volk kent de ambtenaren niet en begrijpt de ambtelijke taal niet. Als de mensen bellen naar

Van Grembergen

Brussel worden ze soms twee of drie uur aan het lijntje gehouden. Mensen met zulke problemen zal ik dus blijven helpen.

Ik beweer niet dat er geen misbruiken waren. Integendeel, ik ben zelf getuige geweest van een aantal misbruiken. Ze waren even ongehoord als de problemen die ik zopas heb vermeld. Ik heb me inderdaad geërgerd aan de hoogmoed van intellectuelen die alles begrepen en voor alles zelf de weg wisten. Ze beseffen echter niet dat momenteel – en in de komende jaren – ongeveer 12 percent van onze bevolking analfabeet is in de brede betekenis van het woord. Hiermee bedoel ik dat ze hun weg niet meer vinden in onze moderne informatiemaatschappij. Voor dit probleem wordt nog steeds geen oplossing gezocht.

Ik sta volledig achter de deontologische code. Maar we zullen toch een antwoord moeten bieden aan de problemen van de mensen in deze complexe samenleving. Dit is onze opdracht als decreetgever. Er gaapt een diepe kloof tussen de gewone burger en het allesomvattende staatsapparaat. In de ogen van het volk is dit staatsapparaat een reusachtig labirint waarin ze de weg niet vinden.

Voor al deze problemen moeten we een oplossing vinden. Daarom pleit de Volksunie voor een sociaal huis in elke gemeente, waar men voor elk probleem en elk dossier terecht kan. In dat sociale huis kan men aan het loket, bij iemand die men kent, persoonlijk advies krijgen. Bij twijfel kan men ook onmiddellijk terugkomen. Aan deze kern zullen we mee de invulling moeten geven.

Collega's, we stonden van in het begin achter de code. De organisatie van de ombudsdienst is echter even essentieel. Daar moeten middelen voor worden vrijgemaakt. We kunnen of mogen daar niet zuinig op zijn. De ombudsdienst moet in elke gemeente zichtbaar zijn. Ik wens me niet uit te spreken over de vraag of de ombudsdienst gespecificeerd moet zijn of daarentegen een geheel moet vormen. Het debat, de ervaring en de maatschappelijke behoefte zullen ons dat leren. Het is evenwel wezenlijk noodzakelijk om de burger, de mens, zich terug thuis te laten voelen in de staat en de gemeenschap. Onze fractie is hiervan overtuigd.

Het zou mooi zijn indien het dienstbetoon niet meer noodzakelijk was. Met dienstbetoon bedoel ik dan niet de vulgarisatie naar beneden toe, maar de verheffende opdracht om met de schouders tussen de anderen te staan. Het zou mooi zijn indien

elke mens met gelijke kansen en gelijke wapens in de maatschappij zijn weg zou kunnen gaan. Het zou mooi zijn indien iedereen zelfstandig en onafhankelijk zou zijn. Dat zou schitterend zijn, daar droom ik van. Al te vaak is er geen persoonlijkheid. De heer De Roo weet hoe vlak het Meetjesland is. Ik droom ervan dat er in dat vlakke landschap honderdduizenden onafhankelijke, vrije mensen zouden zijn. Dat is mijn droom als nationalist: niet enkel een ontvoogd volk, maar ook ontvoogde mensen die het allemaal zelf aankunnen.

Ik weet dat die droom een utopie is. Zovele jaren geschiedenis hebben dat geleerd. Wie enkel zijn eigen geschiedenis kent, kan het leren uit de eeuwen geschiedenis van het mensdom. Er zijn vernederden en vertrapten, zoals Dostojevski zegt. Het zal altijd zo zijn, en altijd zullen er mensen nodig zijn die daartussen staan en die de vernederden en vertrapten helpen, vanuit welke ideologie of filosofie ook.

Als ik een opdracht heb met de code en de deontologie, dan is het mijn keuze om tussen de zwakken te staan, en niet tussen de sterken. In die geest keurt mijn fractie de code volmondig goed. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, collega's, in 1988 maakte ik met een aantal andere collega's, die hier nu ook aanwezig zijn, de eerste weken mee van ons parlementair mandaat. We hadden op 6 januari de eed gezworen.

Samen met andere collega's, waaronder de heren Van Mechelen, Sarens, Lauwers en Peeters, deed ik toen een aantal voorstellen in verband met de hervorming van het parlement. We hebben het toen ook over dienstbetoon gehad. We kregen te horen dat we nog wel zouden bijleren. We zouden het nodig hebben als jong parlamentslid om ons waar te maken in de partij. Dienstbetoon zou heel wat voorkeurstemmen opleveren. Ik herinner me deze commentaren nog levendig, zeker toen onze partij duidelijk maakte dat ze niet aan dergelijke praktijken zou meedoen.

Als ik naar deze praktijken verwijs, heb ik het niet over wat de heer Van Grembergen heeft gezegd. Het gaat ook niet over het gevleugelde woord dienstvaardigheid. Het is belangrijk om duidelijk te stellen waar het wèl over gaat.

In 1988 bleek uit een eerste onderzoek dat het hier over een georganiseerd systeem gaat: een miljoen

Geysels

dossiers per jaar. Een gemiddeld parlementslid behandelde duizenden dossiers, met de gemiddelde PS-mandataris als koploper. Uit het onderzoek bleek ook dat dit georganiseerde systeem zeer rendabel was voor de betrokken parlementsliden. Naargelang het onderzoek bleek dat ongeveer vijf op tien mensen die geholpen waren, op de persoon in kwestie stemden. Uit een enquête bleek dat 80 percent van de uitgaande post van de kabinetten te maken had met individuele dossiers. Dit is een schets van wat in '88 al een georganiseerd systeem was, een systeem dat te maken had met een van de tradities van het politieke bedrijf in België.

Mevrouw Van Hecke verwees al naar het onderzoek van de heer Depauw dat vorig jaar verscheen en de periode 1993-94 betrof. Het systeem heeft aan invloed ingeboet. De heer Depauw ondervroeg de parlementsliden : het gaat dus niet om dubieuze extrapolaties. Nog altijd spendeert 34 percent van de parlementsliden meer dan acht uur per week aan deze "dienstvaardigheid", en behandelt 28 percent meer dan 800 dossiers per jaar. Het blijft dus een significant systeem.

Wanneer we het over de code hebben, spreken we over een systeem waarmee we proberen te breken. Dit systeem is geen goede zaak voor het parlement en past niet bij de functie en de taakstelling van een parlementslid in een moderne democratie. Wie meer dan twintig uur per week aan deze vorm van dienstbetoon doet, is minder aanwezig en veeleer maatschappelijk assistent dan parlementslid, met alle respect voor de maatschappelijke assistenten. Hij is meer een makelaar in belangen dan een verkozen die de regering controleert.

Voorts is dit georganiseerde systeem niet goed voor de administratie. De heer Van Grembergen heeft natuurlijk gelijk. Het feit dat sommige mensen bij politici komen aankloppen is een levende kritiek op de slechte werking van de administratie. De kern van het debat is echter de vraag of met dit georganiseerd systeem de administratie beter, vlugger en efficiënter gaat werken. Uit de praktijk blijkt dat deze tussenkomsten in sommige gevallen de administratie trager deden werken. Ze dwongen de administratie soms om bepaalde dossiers bovenaan te leggen, wat betekent dat andere dossiers onderaan terecht kwamen. Voor de betrokkenen in dat laatste dossier werkte het systeem dan trager.

Het systeem heeft ook een relatie met de politieke benoemingen. Ik zeg hiermee geen wereldvreemde dingen. In plaats van ervoor te zorgen dat de admi-

nistratie beter draaide door wetgevende, decretale en andere regelingen, gebruikte een parlementslid de slecht draaiende administratie om via een eventueel bevriende ambtenaar een bepaald individueel dossier voordeliger te behandelen. Daar heb ik het over en dat kan niet.

Ook uit onderzoek in de praktijk blijkt dat dit systeem lonend was, zowel voor de aanvrager als voor het parlementslid. Het uitte zich in voorkeurstemmen en in de perceptie van de burger dat de voornaamste rol van een parlementslid erin bestaat zittingen te organiseren. Sinds 1988 is het verminderd, maar de grondtoon is gebleven : heb je een probleem, dan ga je naar je mandataris.

In die context is het belangrijk dat via allerlei initiatieven, zoals dit, getracht wordt te breken met het beeld dat politiek meer met afspraken en arrangementen te maken heeft dan met efficiënte en democratische besluitvorming en met verbetering van de administratie en van het politieke bedrijf. We zullen deze code goedkeuren, niet omdat we zelf betrokken partij zijn – dat is bekend –, maar omdat men nu reglementeert wat vroeger officieel niet bestond.

Doordat het nu in een code wordt omgezet, erkent men de facto dat er in het verleden zaken zijn gebeurd die weinig met democratie en parlementair werk te maken hadden. Dat is niet onbelangrijk. Ik heb het niet over het boetekleed, ik heb het over het feit dat men door deze tekst erkent wat er in de voorbije twintig tot vijfentwintig jaar allemaal is gebeurd en niet door de beugel kon. Als we in de code schrijven dat tussenkomsten op het juridische vlak niet kunnen, dan zeggen we daarmee dat dit in het verleden gebeurd is, wat we allemaal wisten. Het is niet onbelangrijk om dat in de openbaarheid te brengen.

Deze code legt ook beter de nadruk op de taak en de functie van een parlementslid in een democratie. Hij benadrukt dat een parlementslid niet verkozen is om alle individuele dossiers op te lossen maar om decreten goed te keuren, de zegening te controleren en de individuele dossiers en probleemstellingen te vertalen in collectieve oplossingen. Dat is het belangrijke van deze code. Het is ook een poging om andere paden te bewandelen en andere nadrukken te leggen. Daarom is het belangrijk dat dit deel uitmaakt van het statuut van het parlementslid. Door dat te beslissen legt men nogmaals de link tussen de functie en de taakomschrijving van het parlementslid.

Geysels

Uiteraard kunnen er nog heel wat bedenkingen worden gemaakt. We hadden wat ons betreft kunnen tegenstemmen of ons kunnen onthouden, maar in februari was hierover met alle fracties een akkoord gesloten. Voor ons is een woord een woord. Ik hoop dat dit niet tot de categorie van naïeve gedachten wordt gedegradeerd, want dat zou pas een uiting van cynisme zijn.

We hopen ook dat we verder kunnen gaan en dat uit de evaluatie zou blijken dat een aantal dingen niet goed zijn. Misschien zal ook blijken dat een aantal bepalingen achterpoortjes openlaten. Ik hoop dat we dat vlug constateren en bijsturen.

Collega's, ik heb nog een paar aanbevelingen. Ten eerste : om de slaagkansen te verhogen, is het noodzakelijk dat ook de ministers van de Vlaamse regering deze code onderschrijven, want er zijn natuurlijk ook ministers die aan georganiseerd dienstbetoon doen. Tot vorig jaar heb ik nog reclameadvertenties gelezen.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de ambtenaren en de administratie. Ambtenaren krijgen een belangrijke rol in de indirecte controle en het waarmaken van deze materie. Zij moeten volgens mij beschermd worden, want deze zaak heeft repercussies inzake statuut en vooral inzake alles wat met de openbaarheid van bestuur te maken heeft. Er zitten bepalingen in deze code die daarnaar verwijzen, en die moeten worden hardgemaakt.

Ten tweede : ook federale parlementsleden en provincieraadsleden moeten worden uitgenodigd om in deze richting te denken en te handelen, om deze code bespreekbaar te maken in hun eigen assemblees en ze goed te keuren.

Ten derde : het is belangrijk om de tekst van deze code op grote schaal te verspreiden. Het is niet omdat wij ze nu kennen, dat anderen ze ook kennen.

Ten vierde : alles wat te maken heeft met ombudsdiensten en met informatieambtenaren, moeten we deconcentreren en decentraliseren naar de kleinste entiteiten. Het blijft immers een grote drempel om vanuit een kleine gemeente naar Brussel te schrijven. Een dergelijke decentralisatie zal geld kosten, daarover maak ik me geen enkele illusie.

Mijnheer de voorzitter, in 1988 omschreef een onderzoeker het dienstbetoon nogal cynisch als 'de gerealiseerde utopie van de hervormers van de

sociale dienstverlening'. We keuren deze code goed zonder naïviteit, met de wetenschap dat her en der opnieuw de meest creatieve toepassingen ervan zullen ontstaan, maar evenzeer met de hoop dat deze code niet de 'onrealiseerbare utopie wordt van de hervorming van het politieke bedrijf'. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van de deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

De deontologische code van de Vlaamse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking, hierna de deontologische code te noemen, is het geheel van beginselen, gedragsregels en gebruiken die de Vlaamse volksvertegenwoordigers, hierna volksvertegenwoordigers te noemen, hun persoonlijke en fractiemedewerkers en elke derde persoon die in hun opdracht handelt, als leidraad nemen bij hun dienstverlening aan de bevolking. De bepalingen van de deontologische code gelden ook voor groepen van volksvertegenwoordigers die aan collectieve dienstverlening doen.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Gelet op het primaat van hun parlementaire mandaat, houden volksvertegenwoordigers die ook burgemeester, schepen, gemeenteraadslid, OCMW-voorzitter of OCMW-raadslid zijn, zich aan de deontologische code, voor al hun dienstverlenende activiteiten, ook als zij die uitoefenen uit hoofde van hun gemeentelijk mandaat.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 3

De volksvertegenwoordigers moeten ervoor waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer of de waardigheid van het mandaat kunnen schaden.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

De volksvertegenwoordigers gebruiken voor hun eigen dienstverleningsactiviteiten de termen "ombudsman", "ombudsvrouw", "ombudsdienst" of andere vergelijkbare samenstellingen met "ombud" niet, om geen verwarring te creëren met de, bij wet of decreet ingestelde, ombudsdiensten.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Bij hun optreden in en buiten het parlement en in hun contacten met individuen, groepen en instellingen geven de volksvertegenwoordigers voorrang aan het algemeen belang boven particularistische belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen vorm van cliëntengewerving inhouden.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

De volksvertegenwoordigers moeten op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep doen, zonder onderscheid van geslacht, sociale

stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens jegens hen.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Alle tussenkomsten, zowel schriftelijke als mondelinge, van volksvertegenwoordigers bij behandelende magistraten, ambtenaren of hun diensthoofden moeten in het dossier worden opgenomen. Elke mondelinge tussenkomst wordt binnen acht dagen schriftelijk aan de volksvertegenwoordigers bevestigd door de ambtenaar. Een kopie van dit schrijven wordt in het dossier opgenomen.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

A. De eerste zin vervangen door wat volgt : "Alle tussenkomsten van volksvertegenwoordigers bij behandelende magistraten, ambtenaren of hun diensthoofden moeten schriftelijk gebeuren en moeten in het dossier worden opgenomen."

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

B. De woorden "Elke mondelinge tussenkomst wordt binnen acht dagen schriftelijk aan de volksvertegenwoordigers bevestigd door de ambtenaar. Een kopie van dit schrijven wordt in het dossier opgenomen." schrappen.

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 9

Tussenkomsten bij gerechtelijke instanties om de juridische besluitvorming te beïnvloeden, bijvoorbeeld om een proces-verbaal te laten seponeren, zijn verboden.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

Het behoort tot de wezenlijke taken van de volksvertegenwoordigers om informatie te ontvangen en te verstrekken en om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties.

Voorzitter

– *Aangenomen.*

Artikel 11

De volksvertegenwoordigers stellen informatie ter beschikking over de werking van ombudsdiensten en andere diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger over het optreden van de overheid, en over de voornaamste informatiediensten voor problemen waarmee de burger geregeld geconfronteerd wordt.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

Bestuurlijke en gerechtelijke informatie waarop de vraagsteller normaliter geen recht heeft, die de goede werking van de administratie of het gerecht kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen, mag door de volksvertegenwoordigers niet worden doorgespeeld.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen volksvertegenwoordigers de rol vervullen van vertrouwenspersoon.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De volksvertegenwoordigers proberen, waar mogelijk, vraagstellers door te verwijzen naar de geëigende diensten van de administratie, het gerecht enz., zoals bijvoorbeeld de ombudsdiensten, die van overheidswege ingesteld zijn om de problemen van de vraagstellers op te lossen, of naar particuliere en overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van de opgeworpen problemen.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

Volksvertegenwoordigers kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met gerechtelijke instanties: zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen, en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

De briefwisseling met de overheid, in het kader van de in artikel 15 bedoelde ondersteuning en begeleiding, wordt alleen op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van de volksvertegenwoordigers. De volksvertegenwoordigers onthouden zich van verdere ondersteuning of begeleiding, tenzij de burger daar uitdrukkelijk om verzoekt.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

De laatste zin schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 17

Omdat steeds meer overheidsdiensten en gespecialiseerde diensten een ombudsdienst of klachtendienst hebben ingesteld ter oplossing van conflicten, moeten de volksvertegenwoordigers de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde ombuds- of klachtendienst.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

Alleen als er voor een specifiek probleem geen enkele ombuds- of andere klachtendienst bevoegd is, mogen volksvertegenwoordigers nog optreden als rechtstreekse en zichtbare bemiddelaar.

Voorzitter

Op dit artikel is er een amendement van de heren Dewinter en Creyelman tot schrapping dat luidt als volgt :

Artikel 18

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 19

Gemotiveerde tussenkomsten zijn toegelaten binnen het wettelijke kader. Deze kunnen onder meer bestaan in het vragen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld of in het onder de aandacht brengen van specifieke elementen in het dossier (bijvoorbeeld de sociale context van betrokkene).

Op dit artikel is er een amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

In de laatste zin de woorden "of in het onder de aandacht brengen van specifieke elementen in het dossier (bijvoorbeeld de sociale context van betrokkene)." schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 20

Bij het behartigen van dossiers en het begeleiden van vraagstellers, respecteren de volksvertegenwoordigers de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers. Bespoedigingstussenkomsten, waarbij volksvertegenwoordigers een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder die tussenkomst weliswaar een langere verwerkingsperiode, maar toch ook een gunstig gevolg zouden krijgen, zijn dus niet toegestaan. Het bespoedigen van het dossier van de ene houdt

immers automatisch het vertragen van de behandeling van andere dossiers in, wat een vorm van favoritisme is. Rechtmatige en gemotiveerde tussenkomsten binnen het wettelijke kader zijn toegestaan.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

De volksvertegenwoordigers mogen wel, via de geëigende kanalen en de informatieprocedures van de betrokken diensten, en zo niet, via de politieke beleidsverantwoordelijken, d.w.z. de minister en zijn kabinet, de gouverneur, de burgemeester enz., schriftelijk informatie inwinnen over de stand van zaken in de behandeling van een dossier van hun dienstverleningsvragers indien zij vermoeden dat de afhandeling manifest te traag verloopt. Voor problemen van te trage afhandeling die onder de bevoegdheid vallen van een ombudsdienst, wordt echter doorverwezen naar de ombudsdienst of naar de geëigende informatie- en klachtenkanalen die voor de betrokken dienst(en) zijn ingesteld, zonder nog rechtstreeks tussenbeide te komen bij de politieke verantwoordelijken.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

Begunstigingstussenkomsten waarbij de burgers een beroep doen op voorspraak van het volksvertegenwoordigers, zijn verboden. Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het bevorderen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de overheidsadministratie en binnen de gerechtelijke sector, zijn dus niet toegestaan.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

Als volksvertegenwoordigers om steun gevraagd wordt door of voor kandidaten die een bepaalde functie of bevordering ambiëren, en als nadien voor de beoogde functie een vergelijkend examen wordt georganiseerd, dan delen de volksvertegenwoordigers aan de kandidaten mee dat het resultaat van dat examen het enige criterium is voor de toewijzing.

Voorzitter

– *Aangenomen.*

Artikel 24

De volksvertegenwoordigers mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

De volksvertegenwoordigers mogen zich engageren tot het uitoefenen van toezicht op de objectiviteit van examens of bekwaamheidstests. Om die objectiviteit te garanderen, kunnen zij inlichtingen inwinnen over de evaluatieprocedures en -criteria. Bij de eigenlijke selecties komen zij niet tussenbeide. A posteriori kunnen zij wel vragen stellen over de objectiviteit van het examen of de test/van de evaluatie of de selectie, en in geval van overtreding of van vermoeden van overtreding, kunnen zij de tekortgedane partij bijstand verlenen, als die via de geëigende kanalen beroep aantekent, bijvoorbeeld bij de Raad van State, of via hun parlementaire controlerecht vragen stellen aan de minister of, via de minister, aan andere politieke beleidsverantwoordelijken over de dienst waar men vermoedt dat er een inbreuk op de objectiviteit van de selectieprocedure werd gepleegd.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De volksvertegenwoordigers mogen werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector. De volksvertegenwoordigers mogen op eigen initiatief personen aanbevelen bij werkgevers in de particuliere sector. Voor die 'arbeidsbemiddelingsrol' mogen de volksvertegenwoordigers geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

De tweede zin vervangen door wat volgt : "De volksvertegenwoordigers mogen op eigen initiatief geen personen aanbevelen bij werkgevers in de particuliere sector.".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 27

Elke poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen van een volksvertegenwoordiger iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

Tussenkomsten van volksvertegenwoordigers met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij volksvertegenwoordigers bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd, zijn niet toegestaan.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij volksvertegenwoordigers wel degelijk daadwerkelijk optreden om de goede afloop van een dossier te waarborgen, maar zonder dat de betrokken burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 31

Rechtstreeks of onrechtstreeks publiciteit geven aan de dienstverlenende activiteiten van volksvertegenwoordigers wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, met naam, mandaat en partij van de volksvertegenwoordigers, en de spreekuren, het telefoon- en faxnummer en het e-mailadres waarop zij het makkelijkst te bereiken zijn. Er wordt in die publiciteit geen melding gemaakt van de aard van de dienstverlening waarin zij eventueel gespecialiseerd zijn, en er wordt geen foto van hen in gepubliceerd. Die regels gelden niet voor bladen van politieke partijen of eigen politieke publicaties. Publiciteit voor dienstverlening is niet toegestaan op lokale en regionale radiozenders en op televisiezenders.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

De zin "Die regels gelden niet voor bladen van politieke partijen of eigen politieke publicaties." vervangen door wat volgt : "Dit geldt eveneens voor bladen van politieke partijen of eigen politieke publicaties.".

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 32

De volksvertegenwoordigers maken in hun verkiezingscampagnes en mailings die gericht zijn op individuen, geen melding van de diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om een stem vragen in ruil voor bewezen diensten. Zij mogen in hun verkiezingscampagnes die gericht zijn op het algemeen publiek, bijvoorbeeld in huis-aan-huis-folders en advertenties, wel in algemene termen hun dienstvaardigheid, luisterbereidheid en aanspreekbaarheid vermelden.

– *Aangenomen.*

Artikel 33

De naleving van deze deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamenteel

structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

– *Aangenomen.*

Artikel 34

De dossierbehandelende ambtenaren voegen elke tussenkomst (uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) toe aan het desbetreffende administratieve dossier.

– *Aangenomen.*

Artikel 35

Er wordt in het Vlaams Parlement een deontologische commissie ingesteld die waakt over de naleving van de deontologische code. Alle erkende fracties maken deel uit van die deontologische commissie.

De Vlaamse ombudsman, magistraten, ambtenaren of andere personen die geconfronteerd worden met een inmenging van een volksvertegenwoordiger die zij in strijd achten met deze deontologische code, wordt verzocht hiervan binnen tien dagen melding te maken bij de voorzitter van het Vlaams Parlement. Kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van de betrokken volksvertegenwoordiger. Anonieme klachten zijn onontvankelijk.

De voorzitter van het Vlaams Parlement legt de in het tweede lid omschreven meldingen voor aan de deontologische commissie van het Vlaams Parlement binnen dertig dagen na ontvangst. De commissie onderzoekt die meldingen op hun gegrondheid. Daarbij moet het recht van verdediging van de betrokken volksvertegenwoordiger worden gevrijwaard. Uitspraak moet geschieden binnen dertig dagen na ontvangst. De termijnen worden geschorst tijdens recesperiodes.

Als de commissie een inbreuk op de deontologische code vaststelt, dan kan zij publiekelijk een blaam leggen op de betrokken volksvertegenwoordiger.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

Voorzitter

A. Het eerste lid vervangen door wat volgt : "Er wordt in het Vlaams Parlement een college van magistraten ingesteld, dat de opdracht heeft om vermeende inbreuken van volksvertegenwoordigers op de deontologische code te beoordelen, en indien noodzakelijk te bestraffen."

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

B. Het derde lid vervangen door wat volgt : "De voorzitter van het Vlaams Parlement legt de in het tweede lid omschreven meldingen voor aan het college van magistraten. Dit college onderzoekt de meldingen op hun gegrondheid. Daarbij moet het recht van de verdediging van de betrokken volksvertegenwoordiger worden gevrijwaard."

Op dit artikel is er een derde amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

C. Het vierde lid vervangen door wat volgt : "Als het college een inbreuk op de deontologische code vaststelt, kan deze naar gelang het geval overgaan tot een waarschuwing, een berisping of in geval van een ernstige overtreding, tot een schorsing of een doorverwijzing naar het parket."

Op dit artikel is er een vierde amendement van de heren Dewinter en Creyelman dat luidt als volgt :

D. Een vijfde lid toevoegen, dat luidt als volgt : "Elke uitspraak van het college van magistraten dat enige maatregel inhoudt, zal steeds in het staatsblad verschijnen."

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 36

Om de doorstroming van de probleemoplossing

van individuele gevallen naar het controlerend en wetgevend corrigerend optreden te optimaliseren, is het wenselijk dat de fracties op geregelde tijdstippen een synthese maken van de aard van de meest voorkomende dienstverleningsproblemen waarmee zij worden geconfronteerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 37

De code treedt op 1 januari 1998 in werking voor alle Vlaamse volksvertegenwoordigers.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de deontologische code houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.50 uur.*